

ОРГАНИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТИ ПРОТИДІЇ ВТЯГНЕННЮ ДІТЕЙ ДО НЕЗАКОННОЇ ПРАЦІ

Гладкова Євгенія Олексіївна
науковий співробітник НДЛ
з проблем протидії злочинності
ННІКМ ХНУВС

Тези доповіді присвячені діяльності працівників органів внутрішніх справ з питань протидії втягненню дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність. Одним із напрямків реалізації завдань працівниками органів внутрішніх справ у зазначеній сфері є виявлення і притягнення до відповідальності осіб, які втягують дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність. Питання захисту дітей від протиправних посягань на їх моральний, психічний та фізичний розвиток є надзвичайно важливим та актуальним для суспільства й держави.

Практично кожний підрозділ та служба органів внутрішніх справ приймають участь у протидії правопорушуючої діяльності як з боку дітей, так і дорослих, які втягують їх до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність:

1) міліція громадської безпеки:

- патрульна служба - припинення правопорушуючої поведінки дітей на вулиці, а також антигромадської поведінки дорослих осіб у громадських місцях [1];

- служба дільничних інспекторів міліції - встановлення осіб, які проживають на контрольованій території та втягують дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність (пияцтво, азартні ігри тощо) [2];

- кримінальна міліція у справах дітей - проведення профілактичної роботи стосовно ряду категорій дітей (які вчинили правопорушення, у тому

числі і до досягнення віку адміністративної відповідальності; які вживають наркотичні засоби, психотропні й одурманюючі речовини; які звільнені від кримінальної відповідальності або покарання та ін.), а також відносно батьків або осіб, що їх замінюють, що не виконують своїх обов'язків з виховання й належного нагляду за дітьми; виявлення осіб, які втягують дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність; виявлення дітей, що опинилися без піклування батьків; облік правопорушень дітей на підвідомчих територіях, а також виконання ряду інших профілактичних функцій [3];

2) органи досудового розслідування – розслідування кримінальних проваджень даної категорії, з'ясування причин і умов, що сприяли втягненню дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність [4].

Кримінальної міліції у справах дітей є провідним суб'єктом протидії втягненню дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність. Відповідно до п. 1.2 Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей основними завданнями, є:

- організація та здійснення профілактичних заходів з дітьми в навчальних закладах, за місцем проживання з метою запобігання вчиненню ними адміністративних і кримінальних правопорушень;
- організація та здійснення заходів індивідуальної профілактики з дітьми, що вчинили адміністративні та кримінальні правопорушення, були засуджені до покарання, не пов'язаного з позбавленням волі, звільненими зі спеціальних виховних установ;
- вжиття заходів щодо недопущення рецидивної злочинності;
- встановлення місцезнаходження дітей у разі їх зникнення;
- розкриття кримінальних правопорушень, учинених дітьми;
- виявлення та припинення фактів жорстокого поводження з дітьми, учинення стосовно них насильства, у тому числі батьками, законними представниками;

- організація надання правової та психологічної допомоги дітям, які є потерпілими в кримінальному провадженні чи стали свідками кримінального правопорушення [3].

Для ефективного вирішення проблеми протидії втягненню дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність органи внутрішніх справ тісно співпрацюють із спеціальними суб'єктами протидії та профілактики, наприклад, службами в справах неповнолітніх, на які покладається, наприклад, координація діяльності всіх органів і установ системи профілактики бездоглядності та правопорушень дітей.

В якості основних завдань органів внутрішніх справ з протидії втягненню дітей до злочинної та іншої антигромадської діяльності відповідними нормативно-правовими актами визначаються:

- попередження бездоглядності, безпритульності, правопорушень та антигромадських дій дітей;
- попередження протиправних дій з боку дорослих осіб, які втягують дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність;
- виявлення й усунення причин і умов зазначених дій дорослих осіб;
- забезпечення захисту прав і законних інтересів дітей;
- соціально-педагогічна реабілітація дітей, які перебувають у соціально небезпечному становищі;
- виявлення й припинення випадків втягнення дітей до незаконної дитячої праці, у вчинення злочинів та іншу антигромадську діяльність.

Недоліком законодавства, на нашу думку, є те, що на даному етапі розвитку України немає єдиного законодавчого акта, нормами якого б визначалися ключові засади механізму протидії та профілактики бездоглядності та правопорушень серед дітей. Зазначений нормативно-правовий акт сприяв би упорядкуванню діяльності органів і установ, які займаються попередженням бездоглядності та правопорушень серед дітей. У єдиному законодавчому акті необхідно висвітлити коло відповідних суб'єктів, їх функції й основні напрямки

діяльності, завдання у сфері протидії втягненню дітей до незаконної дитячої праці, у злочинну та іншу антигромадську діяльність, закріпити заходи і засоби протидії, приділити увагу питанням правового статусу дітей, відносно яких здійснюються профілактичні та реабілітаційні заходи.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Статуту патрульно-постової служби міліції України: Наказ МВС України від 28.07.1994р. № 404.
2. Про затвердження Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 11.11.2010р. № 550.
3. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів кримінальної міліції у справах дітей: Наказ МВС України від 19.12.2012 р. № 1176.
4. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 09.08.2012 № 686.